

Розробка уроку на тему:
«В. М. Сосюра. «Любіть Україну»

Урок української літератури у 11 класі

Тема. Володимир Сосюра. «Любіть Україну».

Мета: ознайомити школярів з життєвим і творчим шляхом В. Сосюри; опрацювати ідейно - художній зміст твору поета «Любіть Україну»; розвивати вміння грамотно висловлювати свої думки, спостереження, робити висновки, узагальнювати навчальний матеріал, формувати кругозір, світогляд школярів; виховувати почуття пошани до рідної України.

Тип уроку: засвоєння знань і формування умінь.

Форма проведення: урок - дослідження.

Обладнання: портрет В.Сосюри, краєвиди України, аудіо(відео)записи, тексти творів письменника, дидактичний матеріал (тестові завдання).

Хід уроку

Свою Україну любіть.
Любіть її... Во время люте.
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.
Т. Шевченко

I. Організаційний момент

(Звучить запис пісні «Україна» у виконанні В. Сорочик.)

II. Повідомлення теми, мети уроку.

Мотивація навчальної діяльності

(Учні зачитують цитати про Україну)

III. Сприйняття й засвоєння учнями навчального матеріалу

1. Вступне слово вчителя

Широкоплечий, кремезний, обличчя смагляве, задумливі вишнево-карі очі. Швидка хода, Голос високий, ніжний. Таким був В. Сосюра – виразник поетичної душі свого народу. Творчість Володимира Миколайовича назавжди залишиться однією з найяскравіших сторінок рідної країни.

2. Життєвий і творчий шлях В. Сосюри

(Повідомлення учнів на теми: «Дитинство В. М. Сосюри», «Роки навчання. Любов до літератури», «В. Сосюра у вирі історичних подій», «Літературна діяльність митця»)

3. Аналізування вірша В. Сосюри «Любіть Україну»

3.1. Слово вчителя

Безліч творів В. Сосюри присвячено патріотичній темі, протягом цілого життя він повсякчас сповідається в любові та клянеться у вірності рідній землі. Причому образ вітчизни поступово розростається: від маленької Третьої Роти через степове роздолля Донеччини - до всього українського світу з неодмінними «ясними зорями» й «тихим водами». Саме за незгасну любов до України неповторному Володьці судилося зазнати найбільше прикрощів, але одні приписи чи й навіть вирок не змусили його відректися від найдорожчого.

3.2. Історія написання твору

Грізне життя фронту давало Сосюрі все новий матеріал. Біль за понівечений Київ народив прекрасні рядки любові до України у жадані години його визволення.

Поет часто потерпав за свої вірші. Йому навіть закидали, що він недруг українського народу. Командній лізі Сталіна – Берії - Кагановича необхідно було вбити в людях саме дуже небезпечне для них почуття любові до рідної землі, до рідної країни.

Патріотичний вірш «Любіть Україну», написаний у 1944р., у 1951р. став причиною найгостріших звинувачень поета в націоналізмі. В. Сосюру знову перестають друкувати, він живе під загрозою арешту, яка зникає тільки зі смертю Сталіна 1953 року.

Вірш уперше був опублікований у «Київській правді» та «Літературній газеті».

3.3. Виразне й осмислене читання поезії

3.4. Обмін враженнями щодо прочитаного

3.5. Словникова робота

Купина – у біблійній міфології - кущ, який горить і якимось чудом не згорає;
зойки – крики;

пурпуровий – темно – червоний;

канонади – гучні звуки від пострілів;

багнети – ножі на рушницях.

3.6. Повторне читання твору

Тема: зображення поетичного образу України, її краси й величі.

Ідея: возвеличення палкого кохання українців до рідного краю.

Основна думка: закликає українців любити рідну землю: «Любіть Україну!»

Жанр: громадянська лірика.

Віршовий розмір: амфібрахій.

3.7. Обговорення змісту вірша. Бесіда за питаннями:

- З приводу чого В. Сосюра написав свій вірш?

- Чому письменник вважає, що любити Україну потрібно як у щасливу мить, так і у «годину негоди»?

- Що приваблює автора вірша в Батьківщині?

- Чим необхідно довести свою любов до рідного краю?

- Якою В. Сосюра зображує Україну?

- З якою метою Україна порівнюється з купиною?

- Як у вірші згадується воєнне лихоліття?

- Поясніть, як ви розумієте рядки:

Не можна любити народів других,

Коли ти не любиш Вкраїну!..

- Чому В. Сосюра акцентує увагу на вічному зв'язку кожної людини з Батьківщиною?

- Від чого застерігає автор поезії юнака і дівчину у своєму зверненні до них?

- Чому ця поезія актуальна і сьогодні?

3.8. Прослуховування пісні у виконанні хору (відеозапис)

3.9. Пошуково – дослідницька робота

I варіант

Виписати з тексту художні засоби, які використав автор.

II варіант

Скласти інформаційне гроно щодо образу України.

III варіант

Підрахувати кількість ужитого у вірші дієслова «любити» в різних формах, іменника «Україна». Зробити висновок. (Це особливий стилістичний прийом, який виділяє головну думку.)

IV. Закріплення знань, умінь та навичок

1. Проведення тестового опитування

1.1. Віршований розмір вірша:

а) хорей; б) ямб; в) дактиль; г) амфібрахій.

2. Поезія має форму:

а) послання; б) монологу; в) діалогу г) полілогу.

3. Художній засіб у творі «Любіть Україну!»:

а) гіпербола; б) анафора; в) антитеза; г) епітет.

4. Уперше вірш був опублікований у:

а) «Громаді»; б) «Житті і слові»; в) «Літературній газеті»; г) «Новій зорі».

5. Україну В. Сосюра називає:

а) могутньою; б) великою; в) радісною; г) вишневою.

6. З порадою бути вірним у своїй палкій любові рідній Україні звертається поет до:

а) юнака; б) дівчини; в) вихованців дитячого садку;

г) тих, хто у скрутній для країни час зрадив її.

7. «Всім серцем любіть Україну свою, - і вічним ми будемо з нею».

Дані рядки в композиційній будові твору є:

а) експозицією; б) кульмінацією; в) зав'язкою; г) розв'язкою.

8. Дерева, які шумлять над ставом:

а) тополі; б) берези в) верби; г) клени.

9. Українську мову В. Сосюра називає:

а) милозвучною; б) солов'їною в) гучною; г) веселою.

10. Рідна країна горить – не згорає, як та:

а) зірка; б) райдуга; в) діброва г) купина.

11. Любити свій край потрібно:

а) як вишневий сад; б) у годину негоди в) мов цінну річ;

г) не звертаючи уваги на ментальність його народу.

12. Без Батьківщини кожний українець:

а) сирота; б) вігер в полі; в) порох і дим; г) дорожній пил.

2. Завдання.

Прочитати вислів М. Стельмаха про В. Сосюру.

поезії без Володимира Сосюри
неможна уявити нашої
вересневої щедрості, так
безпосередності, асені без
весні без березневої
як неможна уявити

V. Підсумок уроку

Інтерактивна вправа «Мікрофон».

-Продовжіть речення.

«Вірш «Любіть Україну» здається мені...»

VI. Оцінювання

VII. Домашнє завдання

Вірш «Любіть Україну» вивчити напам'ять.

Скласти усний твір – роздум «У чому ж може полягати моя дійова любов до Батьківщини?»

(Перегляд відеоролика «Моя Україна»)